

Maakuntahallitus 18.10.2021
Maakuntajohtaja Kari Häkämies

§ 3 Ajankohtaiset asiat

Työn tuottavuus kasvanut nopeasti Varsinais-Suomessa

Tuottavuudella on keskeinen rooli BKT:n kasvussa. Kun työpanos on Suomessa viime vuosikymmenellä pienentynyt, jää talouskasvu tuottavuuden ja pääoman kasvun varaan. Varsinais-Suomen liitto on teettänyt yhdessä 11 muun liiton, TEM:n ja Kuntaliiton kanssa tuottavuuden kehitystä maakunnissa tarkastelevan tutkimuksen.

Tutkimuksen mukaan työn tuottavuus oli vuonna 2018 Varsinais-Suomessa noin 40 euroa työtuntia kohden, mikä oli hieman koko maan tasoa alempi ja kaikista maakunnista 7. korkein. Työn tuottavuus kasvoi Varsinais-Suomessa kuitenkin yhteensä 31 % vuosina 2000–2018, mikä oli maan kolmanneksi nopein kasvuvauhti.

Työn tuottavuus kasvoi Varsinais-Suomessa nopeasti monilla eri toimialoilla. Maakunnalle merkittävistä toimialoista tuottavuuden kasvu oli nopeinta kemianteollisuudessa (+250 %), sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa (+101 %), maa-, metsä- ja kalataloudessa (+64 %), kaupan alalla (+63 %) sekä informaatio- ja viestintäalalla (+57 %).

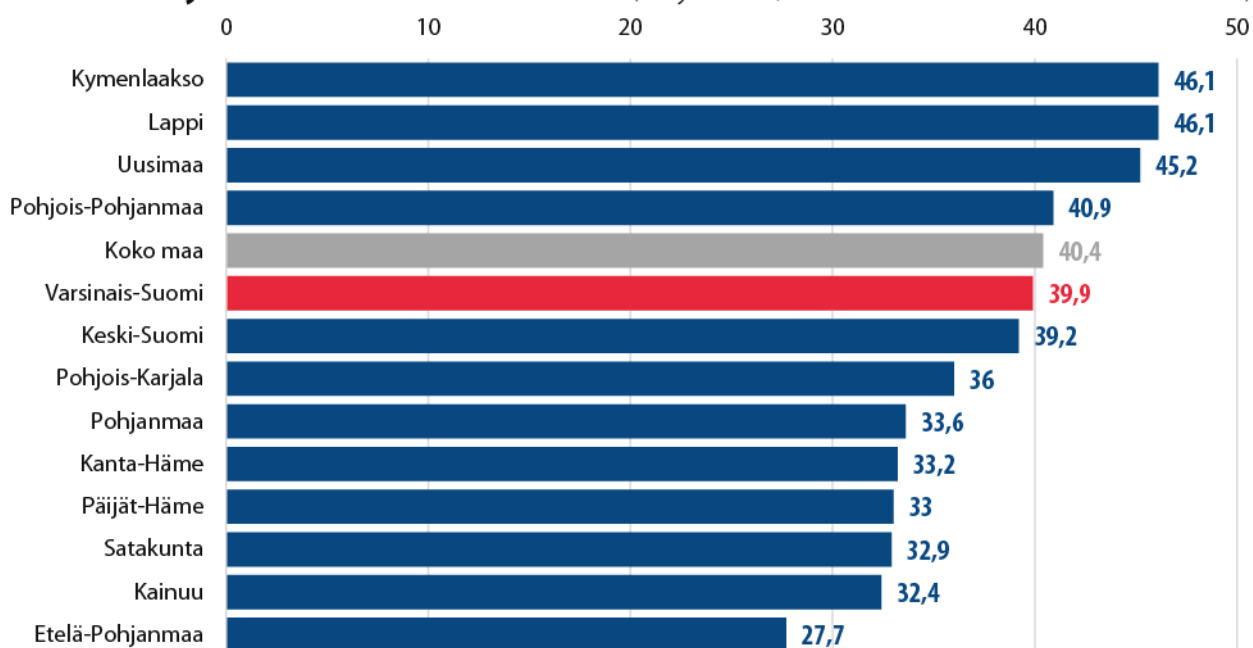
Varsinais-Suomen tuottavuus kasvoi hyvin nopeasti koko 2000-luvun alkupuolen. Elektroniikkateollisuuden rakennemuutoksen ja finanssikriisin seurauksena tuottavuus kääntyi maakunnassa laskuun, mutta 2010-luvun loppupuolella työn tuottavuus kääntyi taas kasvuun positiivisen rakennemuutoksen siivittämänä.

Merkittävin yksittäinen tekijä tuottavuuden kehityksen taustalla on elektroniikkateollisuuden rakennemuutos. Elektroniikkateollisuuden tuottavuus lähes kolminkertaistui Varsinais-Suomessa vuosina 2000–2008. Nokian matkapuhelinvalmistuksen alasajon jälkeen tuottavuuden kasvu kuitenkin romahti, ja vaikka elektroniikkateollisuuden tuottavuus on elpynyt melko nopeasti, ei maakunnassa ole vielä ylletty 2000-luvun alun tasolle.

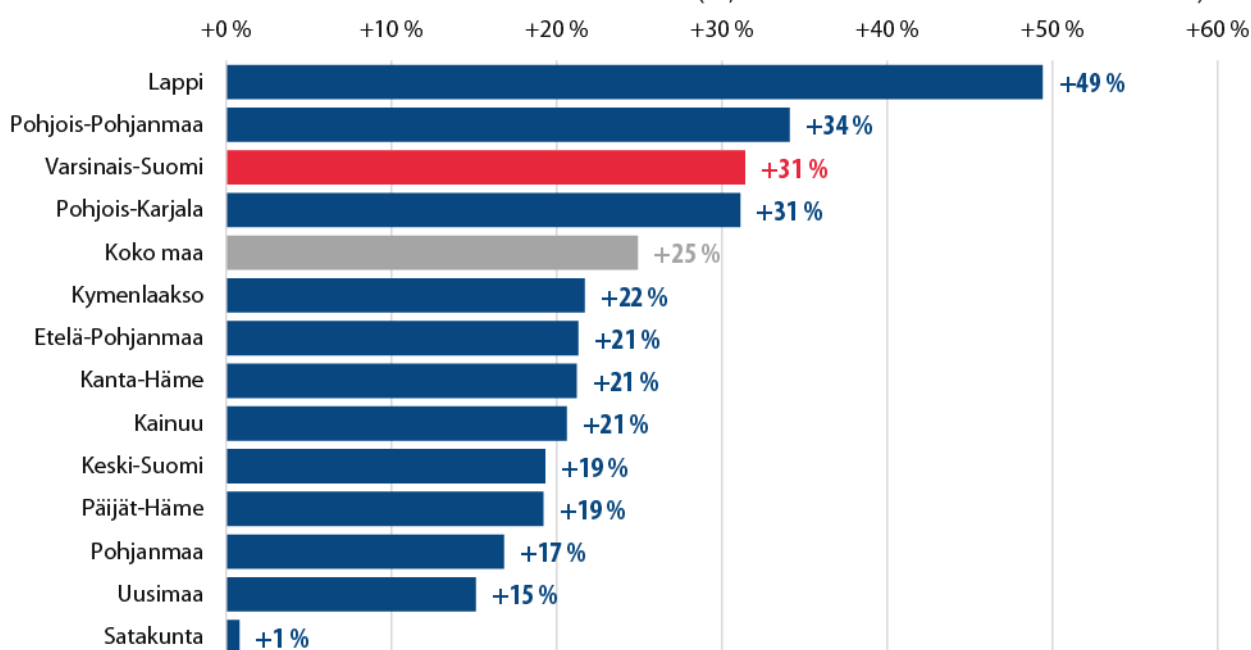
Maakunnittaista tuottavuutta käsittelevän tutkimuksen toteutti Juha Honkatukia Merit Economics Oy:stä. Tutkimuksen tavoitteena oli arvioida tuottavuuden kehitystä maakunnissa vuosina 2000–2018 sekä syventää maakuntien tuottavuudesta syntyvää kokonaiskuvaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Työn tuottavuus vuonna 2018 (€/työtunti, tutkimuksen tilanneet maakunnat)

Tuottavuuden kasvu 2000–2018 (% , tutkimuksen tilanneet maakunnat)

Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) -järjestön yleiskokous syksyllä 2021

Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liiton CPMR:n (Conference of Peripheral Maritime Regions of

PL 273, 20101 Turku

kirjaamo@varsinais-suomi.fi

www.varsinais-suomi.fi

Europe) yleiskokous järjestettiin virtuaalisesti 14.10.2021. Fyysinen kokous Kreetalla siirtyi pidettäväksi vuoteen 2022, ja sekä säännönmukainen yleiskokous että hallituksen kokous pidettiin virtuaalisesti. Yleiskokouksessa myönnettiin poikkeuksellisesti hallitukselle lupa hyväksyä säännönmukaiset asiat toimintakertomuksesta tilitarkastukseen, päivitetty työjärjestys sekä loppulausuma. Tähän on päädytty koska yleiskokous on satojen ihmisten kokous, eikä keskustelu ja debatointi ole virtuaalisesti mahdollista tai tehokasta. Yleiskokouksen jälkeen, samana päivänä kokoontuva hallitus käsitteli mandaatillaan sääntömääräiset asiat.

Kokouksen loppulausuma, joka sisältää järjestön poliittiset pääviestit tulevan vuoden aikana, on jaettu kolmeen teemaan; 1) Vahvempi talous, oikeudenmukaisuus ja työpaikat, 2) Ilmastonmuutos ja ympäristö, 3) Muuttoliikkeen hallinta, ennalta-arvattavan, tasapainoisen ja luotettavan järjestelmän luominen.

Jokaisessa teemassa on tuotu esiin alueiden rooli tai sen puuttuminen, ajankohtaiset kärjet, sekä vaikutusmahdollisuudet EU:n politiikkaan. Suuret odotukset kohdistuvat komission julistamaan EU:n tulevaisuuskonferenssiin ja sen tuloksiin, edellytetään monitasoisen hallinnon aitoa toteuttamista. CPMR ja sen jäsenalueet tekevät jatkuvasti edunvalvontatyötä, jotta alueita ja paikallistasoa koskeviin päätöksiin olisi näillä myös vaikuttamismahdollisuuksia. Julkilausuma löytyy: [The CPMR has its say on the Future of Europe – CPMR](#)

Yleiskokouksen yhteydessä hyväksyttiin myös Östergötlandin jäsenhakemus, sekä järjestettiin useita virtuaalisia seminaareja, joihin oli saatu puhujia monipuolisesti niin alueilta, parlamentista kuin komissiostakin.

Lisätietoja: kansainvälisten asioiden päällikkö Sonja Palhus, p. 040 534 3865

Panokset pienenevät pelipöydässä – veikkausvoittovarojen systemaattinen väheneminen heijastuu Varsinais-Suomen kulttuurikenttään laajasti

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkisti viime viikolla sekä esityksensä siitä, miten rahapelituottojen väheneminen kohdennetaan leikkauksina kulttuurin rahoitukseen vuonna 2022, että perui esittämänsä leikkaukset. Hallitus päätyi ratkaisemaan rahapelituottojen vähenemisestä johtuvan rahoitusvajeen käyttämällä budjetissa ollutta välystä mm. arpajaisverosta ja jakamattomasta osuudesta. Ilman tätä kompensatiota leikkaustarve kulttuurin osalta olisi ollut 18,4 miljoonaa euroa. Käytännössä tämä olisi tarkoittanut sitä, että kaikki edunsaajat joutuisivat karsimaan toimintaansa.

Vaikka hallitus löysi kompensaation vuoden 2022 budjettiin, ei kulttuurin rahoituksen tulevaisuus ratkennut. Ilman rakenteellista uudistusta tulevat veikkausvoittovaroista maksettavat kulttuurin ja muiden edunsaajien tuet vähenemään radikaalisti vuonna 2023 ja 2024 – sen jälkeisestä ajasta puhumattakaan.

Taiteen edistämiskeskus (Taike) rahoittaa maamme taideyhteisöjä tänä vuonna 13,9 miljoonalla eurolla. Tämän rahoituksen leikkaaminen kohdistuisi käytännössä taiteilijoille ja taiteen vapaalle kentälle myönnettäviin alueellisiin apurahoihin. Vapaalla kentällä tarkoitetaan sellaisia taideyhteisöjä ja yksittäisiä taiteilijoita, jotka

eivät kuulu valtionosuusjärjestelmän piiriin. Varsinais-Suomessa tällaisia tahoja ovat esim. Aura Of Puppets -nukketeatteritaiteilijayhdistys, Barker-teatteri, Kirjan talo, Varsinais-Suomen elokuvakeskus, Turun taidegraafikot, Läntinen Tanssin Aluekeskus, Tehdas-teatteri, Valokuvakeskus Peri, Kuninkaantien muusikot, Turun taiteilijaseura, Jazz City Turku sekä New Performance Turku. Näistä usean kotipaikka on Turku, mutta ne toimivat laajemmin maakunnan alueella. Valtion toiminta-avustuksilla mahdollistetaan vapaan kentän taiteilijoiden työllistyminen alueella ja kehitetään niitä organisaatioita, jotka edistävät taiteilijoiden työskentelyedellytyksiä. Perusrahoitus mahdollistaa taiteen ja kulttuurin ammattilaisten palkkauksen sekä taiteen saatavuuden ja saatavuuden alueella.

Jos pitkäjärjenteistä ratkaisua kulttuurin rahoitusvajeeseen ei löydetä ja tulevina vuosina joudutaan turvautumaan rajuihin leikkauksiin, kohdistuvat vaikutukset Varsinais-Suomen alueelle laajasti. Varsinais-Suomi on Helsingin ja pääkaupunkiseudun jälkeen valtakunnallisesti merkittävä taiteilijakeskittymä. Alueelta myös koulutetaan ja valmistuu vuosittain suuri joukko uusia taiteen ja kulttuurin ammattilaisia. Maakunnassa on laaja luovien alojen osaaminen ja potentiaali, joka tämän myötä menettäisi paitsi elinkeinonsa ja toimeentulonsa, myös mahdollisuutensa koronapandemiasta jaloilleen pääsemiseen sekä kasvuun ja kehittymiseen. Kyse ei ole vain kulttuurista ja taiteesta, vaan myös laajemmin niihin liittyvistä toimialoista kuten matkailusta sekä hotelli- ja ravintola-alasta, joten vaikutus olisi laaja myös aluetaloudellisesti. Rahoituksen väheneminen lisäisi taiteen ja kulttuurin ammattilaisten työttömyyttä maakunnassa.

Rahapeliuottojen väheneminen ja siitä seuraava kulttuuritoimijoiden rahoituksen lasku on ollut tiedossa jo pitkään. Valtion taholta on luvattu kompensoida menetykset taiteen ja kulttuurin kentälle. Tähän asti päätöksiä on tehty vuosi kerrallaan, mutta toimijoiden kannalta vuodesta toiseen jatkuva rahoituskokonaisuuden epävarmuus ja leikkaukset vaarantavat perustoiminnan. Kulttuurin rahoituksen kytkeminen veikkausvaroihin ei ole kestävä. On selvää, että taiteen ja kulttuurin rahoitus kaipaa suurta rakenteellista uudistusta lähitulevaisuudessa. Ilman sitä rahoitushaasteet kärjistyvät vuosien 2023 ja 2024 budjetteja laadittaessa.

Lisätietoja: erikoissuunnittelija Katri Koivisto, p. 0400 251 771

Verkosto edistämään kasitien kehittämistä

Kasitieverkosto on viiden maakunnan (Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa) yhteistyöelin, jonka tavoitteen on Suomen tärkeimmän viennin ja työmatkaliikenteen väylän kuntoon saattaminen. Kasitieverkosto tekee yhteistyötä eduskunnan VT8-verkoston kanssa. Tavoitteena on sujuva, turvallinen ja pääväyläasetuksen tasoinen valtatie 8. Varsinais-Suomen liitto on verkoston puheenjohtajamaakunta kauden 2021-2022.

Kasitieverkosto järjestää 10.11.2021 seminaarin kasitien kehittämistä eduskunnan kansalaisinfossa. Seminaarin lähtökohtana on valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja valtion väyläverkon investointioh-

jelma, jotka kokoavat ensi kertaa yhteen liikennepolitiikan pitkäntähtäimen tavoitteet. Valtatien 8 investointinäkymä kytkeytyy olennaisesti satamien, tavaraliikenteen sekä kasvun ja kilpailukyvyn edellytyksiin.

Valtatien varrella Turusta Ouluun asuu lähes miljoona asukasta ja sijaitsee yli 400 000 ihmisen työpaikkaa. Työmatkaliikenteen lisäksi kasitiellä kulkee paljon raskasta liikennettä. Satamien kautta liikkuu lähes puolet Suomen ulkomaankaupan kuljetuksista.

Tilaisuudessa kuullaan puheenvuoroja siitä, mitä vaalikaudet ylittävä suunnittelu merkitsee vientiriippuvaiselle länsirannikolle, ja miten väylän kehittäminen heijastuu elinkeinoelämään. Kutsuttuina ovat kansanedustajat, elinkeinoelämän edustaja, keskeisiä yhteiskunnallisia toimijoita sekä mediaa.

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429

Saaristomerren rannikon pienvedet -hankkeessa kartoitettu Saaristomerren kunnostustarpeita

Saaristomerren pienvesien ja rannikkovesien kunnostustarpeita kartoitettiin heinä-elokuussa 2021 sekä maastokartoituksilla että karttapohjaisella kyselyllä. Kyselyllä kerättiin Saaristomerren alueen asukkailta, vapaa-ajan asukkailta, virkistyskäyttäjiltä ja muita alueen toimijoilta Saaristomerren suojeluun potentiaalisia kunnostuskohteita. Kyselyn avulla esimerkiksi maanomistaja, mökkiläinen tai saariston vakituinen asukas pystyi ilmoittamaan kunnostuksen tarpeessa olevia vesistökohteita, kuten fladoja, kluuveja, virtavesiä, luonnontilan menettäneitä merenlahtia tai muita mielenkiintoisia havaintoja esimerkiksi kalojen lisääntymisalueilta.

Kyselyyn saatiin yli 120 vastausta. Vastauksissa korostui rehevöitymisen aiheuttamat ilmiöt kuten vesikasvillisuuden runsastuminen ja matalien merenlahtien umpeenkasvu, veden likaantuminen ja samentuminen. Rehevissä vesissä viihtyvän tähkä-ärviän runsastuminen koettiin monelle alueella vesistön tilaa ja virkistyskäyttöä haittaavaksi. Lisäksi kyselyllä ilmoitettiin useita kalojen liikkumista estävää rakennetta kuten tierumpuja, pengertiloja ja patoja. Myös Saaristomerren arvostus ilmeni vastauksissa, sillä kyselyllä ilmoitettiin useita huomionarvoisia luontokohteita kuten tärkeitä lintualueita ja kalojen lisääntymisalueilta. Kyselyn vastausten mukaan mökkeily, veneily ja muu vesillä liikkuminen sekä vapaa-ajan kalastus olivat vastaajille tärkeimpiä toimintoja Saaristomerellä (liite 1).

Maastokartoituksilla kerätystä tiedosta ja kyselyn vastauksista laaditaan avoin paikkatietoaineisto, jota voidaan hyödyntää muun muassa vesiensuojelun ja vesistökuunnostustoimien kohdentamisessa. Sekä sisävesien että Saaristomerren kunnostustarpeista voi edelleen ilmoittaa Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkoston yhteyshenkilöille: [Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkosto](#).

Uutta tietoa purovesistöistä Kemiönsaaren purojen kartoituksilla: Uusi taimenjoki!

Kesällä ja alkusyksyn aikana kartoitettiin Kemiönsaaren virtavesien tilaa ja niiden kunnostustarpeita. Vali-

koiduissa puroissa tehtiin syyskuun aikana sähkökoekalastuksia, joilla selvitettiin virtavesien kalastoa. Koekalastuksissa kävi ilmi, että Kemiönsaaren länsiosissa virtaavassa Sunnanåssa esiintyy luonnonvarainen meritaimenkanta. Havainto on merkittävä ja arvokas, sillä meritaimen on Suomessa arvioitu erittäin uhanalaiseksi lajiksi. Koekalastussaaliista otettiin myös perimänäytteet, joiden analysoinnin avulla voidaan selvittää Sunnan taimenkannan sukulaisuussuhteet muihin Saaristomeren alueella esiintyviin taimenkantoihin ja istutuskan-
toihin. Geneettisen selvityksen avulla voidaan arvioida myös kalakannan elinvoimaisuutta.

Saaristomeren rannikon pienvedet hankkeen rahoittajia ovat Varsinais-Suomen ELY-keskus, Saaristomeren suojelurahasto, Kustavi-Uusikaupungin kalatalousalue, Kemiönsaari-Särkisalon kalatalousalue ja EKOenergia.

Lisätietoa:

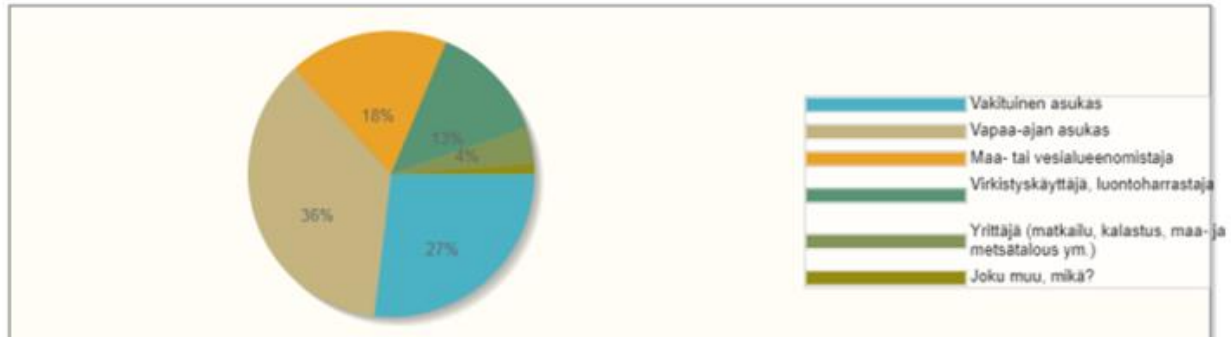
Jussi Aaltonen, vesiasiantuntija Valonia, jussi.aaltonen@valonia.fi, p. 040 186 1765

Janne Tolonen, vesiasiantuntija Valonia, janne.tolonen@valonia.fi, p. 050 518 7755

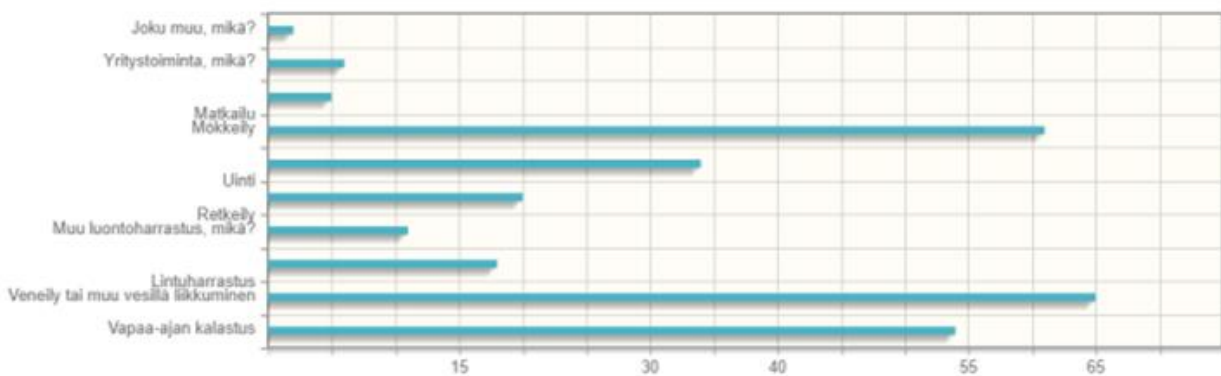
Saaristomeren rannikon pienvedet -hanke [Saaristomeren rannikon pienvedet – Valonia](#)
[Hyviä uutisia Kemiönsaaren virtavesien kartoituksista – Varsinais-Suomessa uusi taimenjoki!](#)
[Havsöringsyngel har hittats i Sunnanån på Kimitoön \(Fiskarposten 7/2021\)](#)

Liite 1.Saaristomerikyselyn vastaajien taustatiedot.

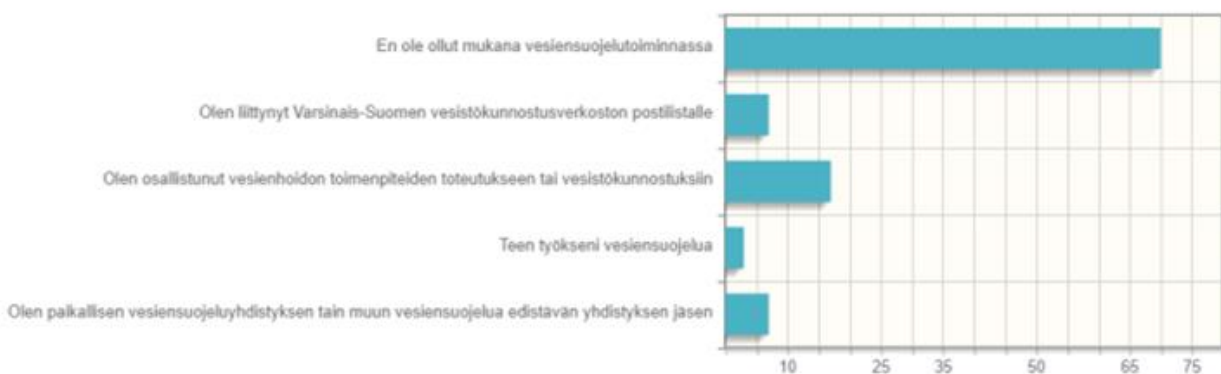
Vastaajan suhde Saaristomereen

Valitse kolme itsellesi tärkeintä toimintaa Saaristomerellä

Kokemus vesiensuojelusta

Liite 2. Esimerkkejä Saaristomeren pienvesistä

Kuva 1. Trån-saaren kluuvijärvi Paraisten ulkosaaristossa. Kuva: Lauri Rantanen, Länsi-Suomen kalatalouskeskus.

Kuva 2. Puroon liian korkealle asennettu tierumpu estää kalojen pääsyn kutupaikoille. Kuva: Jussi Aaltonen, Valonia.